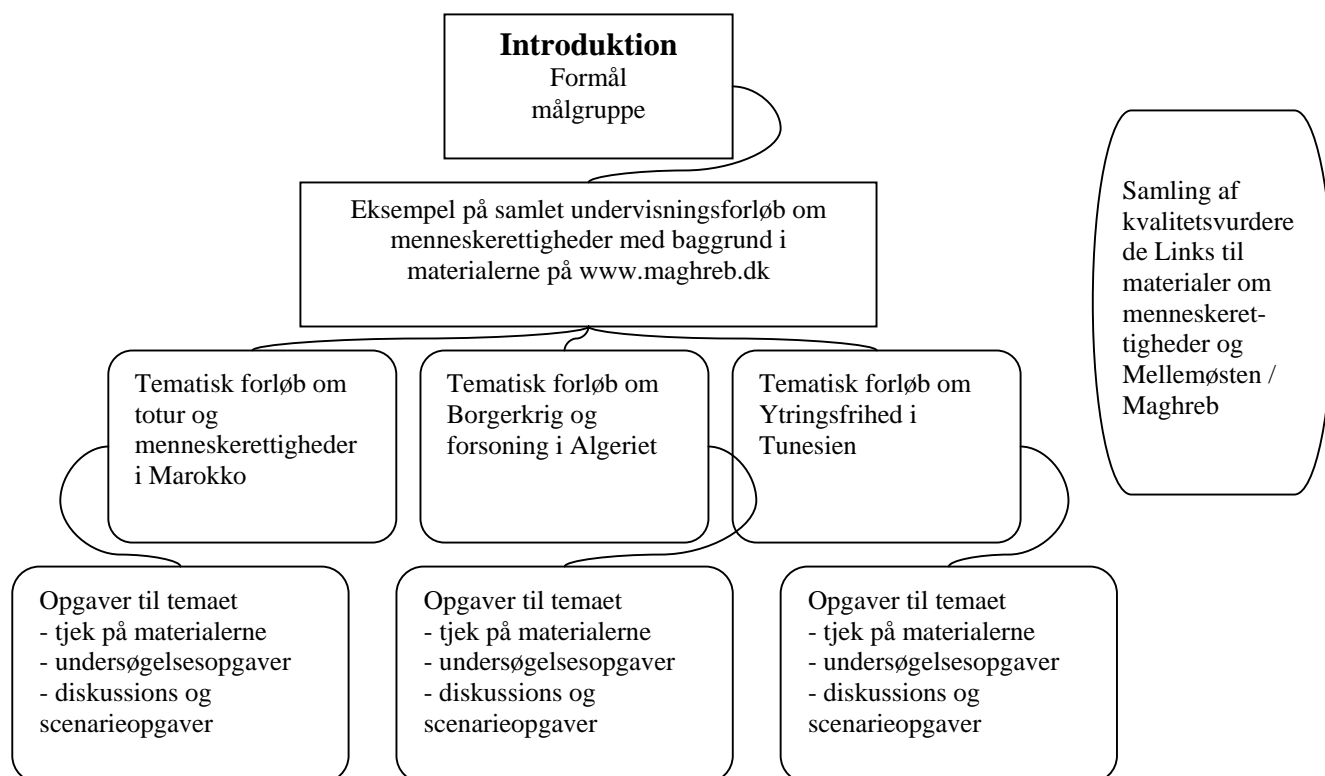


# Lærervejledning: Menneskerettigheder i Maghreb

Lærervejledningen er udarbejdet af Lektor Cand.mag. Morten Bülow fra Aarhus Katedralskole.

Lærervejledning: Menneskerettigheder i Maghreb.....	1
Lærervejledningens opbygning.....	1
Formålet med maghreb.dk.....	2
Målgruppe og forudsætninger.....	2
Eksempel på et undervisningsforløb om menneskerettigheder.....	2
Opgaver.....	4
Om opgavetyperne.....	4
Tema 1: Tortur og menneskerettigheder i Marokko.....	5
Tema 2: Borgerkrig og forsoning i Algeriet.....	8
Tema 3: Ytringsfrihed i Tunesien.....	10
Eksempel på undervisningsbeskrivelse.....	14

## Lærervejledningens opbygning



## **Formålet med maghreb.dk**

- At bidrage til at realisere intentionerne i undervisningsvejledning for gymnasiet vedrørende undervisning i menneskerettigheder.
- At give eleverne et mere nuanceret syn på Nordafrika end det billede, der tegnes i medierne.
- At vise at menneskerettigheder ikke er en vestlig opfindelse.
- At eleverne får mulighed for at indleve sig i torturens følger.
- At eleverne tilegner sig viden om den nordafrikanske region
- At eleverne erkender potentialerne og problemerne i forhold til det internationale samfunds beskyttelse af mindretals- og menneskerettigheder.
- At eleverne får forståelse for menneskerettighedernes nuværende og mulige fremtidige betydning som internationalt værdi- og lovgrundlag.
- At eleverne lærer at arbejde med analyse af mellem menneskelige relationer, der påvirker vores hverdag – bl.a. når vi tager imod torturofre.

## **Målgruppe og forudsætninger**

Materialet egner sig til undervisning i gymnasiet i fagene samfundsfag og historie og i et samspil mellem de to fag i forløbet ”Almen Studieforbereelse”.

Der kræves ingen forudgående faglige forudsætninger.

I lektionsforslaget forudsætter vi, at alle lektioner er dobbelt-timer (ca.100 min).

## **Eksempel på et undervisningsforløb om menneskerettigheder**

I dette forløb bruges de to temaer, som er beskrevet nedenfor. Temaerne indgår i et længere forløb om menneskerettigheder, demokrati og EU.

I forløbet anvendes primært websiden Maghreb.dk. Men grundbøgerne ’Menneskerettigheder’ af Morten Hansen Thorndal og Gertrud Lindberg Tefre fra Forlaget Columbus og ’International politik’ af Lone Jacobsen m.fl. fra Gyldendal Uddannelse inddrages perspektiverende. Desuden anvendes en række materialer på Internettet, som indgår i de opgaver, der findes i [lærervejledningen](#) på Maghreb.dk.

<b>Lektion nr.</b>	<b>Undervisnings mål og kernepunkter</b>	<b>Materialer</b>	<b>Lektie</b>	<b>Opgaver / øvelser / aktiviteter</b>
<b>1.</b>	Introduktion til	Grundbogen	s. 9-15	Efter lærerens introduktion og

	menneskerettighedsbegrebet og deres historie	'Menneskerettigheder'		gennemgang af teksten kan eleverne lytte til radioprogrammet <a href="#">Menneskerettigheder</a> fra DR1 og laver referat af dette samt grundbogsteksten mhp. fremlæggelse.
2.	Introduktion til menneskerettighedsbegrebet og deres historie	Grundbogen 'Menneskerettigheder'	s. 15-26	1. Opgaverne s.26 i grundbogen 'Menneskerettigheder' 2. Test af viden om menneskerettighederne. <a href="#">Den lette</a> og <a href="#">den svære</a> og den med <a href="#">fokus på tortur</a> .
3.	Menneskerettighederne i dansk politik og i EU	Grundbogen 'Menneskerettigheder'	s.70-76	Undersøgelse af Danmarks bestræbelser på at fremme overholdelsen af menneskerettighederne globalt.
4.	Tema 1: Tortur og menneskerettigheder i Marokko	<a href="#">Filmen og teksterne om Marokko på Maghreb.dk</a>		1. Svar på opgaverne 'Tjek på materialerne om tortur' 2. I grupper arbejdes med forskellige undersøgelsesspørgsmål. 3. Fremlæggelser i matrixgrupper
5.	Tema 1: Tortur og menneskerettigheder i Marokko II	<a href="#">Filmen og teksterne om Marokko på Maghreb.dk</a>		Aktiviteter og diskussionsopgaver udvælges via <a href="#">lærervejledningen</a> på Maghreb.dk
6.	Introduktion til teorier om menneskerettigheder i studiet af international politik	Grundbogen 'International politik' Grundbogen 'Menneskerettigheder'	s.34-45  s.76-80	Se opgaver om teorier i studiet af international politik på <a href="#">grundbogens hjemmeside</a> .
7.	Tema 2: Borgerkrig og forsoning i Algeriet	<a href="#">Diasshows og tekster om borgerkrig og forsoning i Algeriet</a>		1. Svar på opgaverne 'Tjek på materialerne om borgerkrigen og forsoning i Algeriet' 2. I grupper arbejdes med forskellige undersøgelsesspørgsmål fra lærervejledningen. 3. Fremlæggelser i matrixgrupper
8.	Tema 2: Borgerkrig og forsoning i Algeriet	<a href="#">Diasshows og tekster om borgerkrig og</a>		Aktiviteter og diskussionsopgaver udvælges via <a href="#">lærervejledningen</a> på

		<a href="#">forsoning i Algeriet</a>		Maghreb.dk
9.	Forløbsafslutning: menneskerettigheder – realistisk vision?	Grundbogen 'Menneskerettigheder'	s.83-89	1. Opgaverne s.89 i grundbogen 'Menneskerettigheder'
10.	Forløbsafslutning: menneskerettighedernes fremtid i Danmark, Maghreb og globalt.	Grundbogen 'Menneskerettigheder'	s.90-99	Workshop/fremtidsværksted om mulighederne for at fremme respekten for menneskerettighederne i forskellige sammenhænge. Eleverne kan f.eks. opdeles i udvalg, der skal arbejde med hver sin region, med specifikke problemer eller lign.

## Opgaver

Til hvert af de tre tematiske forløb har vi lavet en række opgaver. Opgaverne har en ensartet struktur, men de understøtter arbejdet med det enkelte tema ved at sikre fokus på de relevante aspekter i materialerne.

Opgaverne er opdelt i temaer og typer. Temaerne er:

1. Tortur og menneskerettigheder i Marokko
2. Borgerkrig og forsoning i Algeriet
3. Ytringsfrihed i Tunesien

## Om opgavetyperne

Der er forskellige typer af opgaver til materialerne på maghreb.dk. Den første type har karakter af fokus- og forståelsesspørgsmål og vi har valgt at kalde dem 'tjek på materialerne'-opgaver.

Den anden type opgaver lægger op til fokuserede undersøgelser af afgrænsede aspekter af de problematikker, der præsenteres i materialerne. Aktivitetsforslag og praktiske øvelser er de to næste typer opgaver. Den femte type opgave lægger op til en mere fremadrettet og handlingsorienteret tilgang.

Opgaverne handler om, at eleverne skal formulere og diskutere forskellige typer scenarier. Det er tanken, at denne type opgaver skal tydeliggøre mulighederne i forskellige situationer, hvor menneskerettighederne bliver eller er blevet krænket.

## **Tema 1: Tortur og menneskerettigheder i Marokko**

Filmen ”Twilight” er en af de første dokumentarfilm, der fortæller om tortur og ydmygelser i Marokkos fængsler i 70’erne. I filmen møder vi bl.a. Mohammed Kacemi, der som ung venstreorienteret aktivist blev tortureret så voldsomt, at han mistede synet.

Spørgsmål til filmen ”Twilight” og teksterne på Marokko-siden.

### **Tjek på materialerne om tortur**

1. Hvor ligger Marokko?
2. Hvem er Ahmed Ouihmane? Hvad er hans historie?
3. Hvilke eksempler på tortur nævnes i filmen?
4. Hvem er Mohammed Kacemi? Hvad er hans historie?
5. Hvem er Mohammed Errahoui og hvad er hans historie?
6. Hvem er Habib Belkouch? Hvad er hans historie?
7. Hvordan vil du karakterisere de forskellige personers sindstilstand?
8. Hvornår fik Marokko selvstændighed? Hvilken kolonimagt havde indtil da haft magten i landet?
9. Har Marokko demokrati?
10. Hvilke politiske og religiøse grupper blev undertrykt i Marokko i 1980’erne og 1990’erne? Hvorfor?
11. Hvilke synspunkter forfægtede de republikanske anti-monarkiske undergrundsgrupper?
12. Hvordan kan man forklare den politiske undertrykkelse under Hassan II?
13. Hvilken magt har kongen i Marokko? Inddrag den marokkanske grundlov og dens retningslinjer om hhv. den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt.
14. Hvad kan være årsagerne til den islamistiske mobilisering?
15. I 2004 holdt kong Mohammed VI en tale i Agadir. Hvad var de væsentligste konklusioner i talen?
16. Hvilke grunde kan kongen have når han fastholder, at enkeltpersoner ikke skal stilles til regnskab for deres krænkelser af menneskerettighederne?
17. Hvilke metoder har IER (Instansen til Retfærd og Forsoning) anvendt i deres forsøg på at afdække menneskerettighedskrænkelserne? Hvilke metoder kunne de ellers have anvendt?
18. Hvilken indflydelse har ofrene for den politiske undertrykkelse haft på det nuværende styre i Marokko?

## Undersøgelsesopgaver om tortur

1. Undersøg menneskerettighedssituationen i Marokko i dag. Hvilke typer af krænkelse sker der? I hvilket omfang sker de? Anvend f.eks. teksterne på [maghreb.dk](http://maghreb.dk) og [Amnesty Internationals danske side](http://www.amnestyinternational.org/danske-side).
2. Kortlæg torturens globale omfang. Hvor mange lande anvender tortur? Anvend f.eks. <http://www.menneskeret.dk/tema/tortur/jensmodvig/>, [Amnesty Internationals side om tortur](http://www.amnestyinternational.org) og [den internationale afdelings hovedside](http://www.amnestyinternational.org/da).
3. Undersøg hvilke konventioner om menneskerettigheder Danmark har tilsluttet sig. Hvad står der i disse konventioner om tortur? Anvend f.eks. [Udenrigsministeriet](http://www.udenrigsministeriet.dk) og [UNHCR](http://www.unhcr.org). Se også oversigten over [sager og domme](http://www.udenrigsministeriet.dk)
4. Undersøg hvilke konventioner om menneskerettigheder Marokko har tilsluttet sig. Hvad står der i disse konventioner om tortur?
5. Undersøg hvilke argumenter, der i de seneste år har været anvendt til at retfærdiggøre anvendelsen af tortur. Anvend f.eks. [eksemplet med den Israelske ambassadør](http://www.skoda.emu.dk) og [www.skoda.emu.dk](http://www.skoda.emu.dk). Gruppér evt. argumenterne systematisk i et skema. Overvej om der findes ideologisk eller religiøst funderede forskelle i synet på accept af tortur.
6. Undersøg hvilke følger – fysiske såvel som psykiske – tortur kan have. Inddrag beretningerne fra [Maghreb.dk](http://maghreb.dk) og [Rehabiliserings- og Forskningscentret for Torturofre](http://www.rehabiliserings-og-forskningscentret-for-torturofre.dk) (specielt er siderne om 'Fakta om tortur' relevante)
7. Undersøg hvilke lande der endnu ikke har ratificeret konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling. Anvend f.eks. [faktasiden om tortur](http://www.faktasiden-om-tortur.dk). Overvej endvidere hvorfor nogle lande undgår at ratificere konventionen.
8. Sammenlign de forskellige konventioners regler om anvendelsen af tortur. Anvend f.eks. [Amnesty Internationals side om emnet](http://www.amnestyinternational.org).
9. [Rehabiliserings- og Forskningscentret for Torturofre](http://www.rehabiliserings-og-forskningscentret-for-torturofre.dk) (RCT) behandler ofre for tortur, der kommer til Danmark. Undersøg; a) Hvad er RCT's formål? b) Hvordan kan en flygtning, der har været udsat for tortur komme i behandling på RCT? c) Hvordan foregår behandlingen? og d) Hvordan reagerer børn ifølge RCT typisk på krig og tortur?

## Aktivitetforslag og praktiske øvelser

1. Amnesty International tilbyder foredrag om bl.a. tortur. Se [de aktuelle tilbud](http://www.amnestyinternational.org/da/aktuelle-tilbud)

2. På [www.menneskeret.dk](http://www.menneskeret.dk) findes flere tests, hvor man kan teste sin viden om menneskerettighederne. [Den lette](#) og [den svære](#) og den med [fokus på tortur](#).
3. Forbered en retssag, hvor argumenterne for hhv. imod anvendelsen af tortur bliver tydeliggjort. Det er væsentligt at argumenterne underbygges og dokumenteres. Anvend f.eks. <http://www.menneskeret.dk/menneskeretieuropa/konventionen/artikel3/> og <http://www.menneskeret.dk/tema/tortur/gillon/> samt artikler fra [www.skoda.emu.dk](http://www.skoda.emu.dk).
4. På dansk flygtningehjælp oplever de nogen af konsekvenserne af tortur. Sammenlign de problemstillinger, der omtales på [flygtningehjælpens hjemmeside](#) med de traumer, der illustreres i filmen "Twilight".
5. På [Rehabiliserings- og Forskningscentret for Torturofre](#) oplever de nogen af konsekvenserne af tortur. Sammenlign de problemstillinger, der omtales på [RCT's hjemmeside](#) med de traumer, der illustreres i filmen "Twilight".
6. Undersøg hvorfor USA ønsker at opretholde Guantanamo-lejeren på Cuba. Se evt. <http://www.menneskeret.dk/tema/guantanamofangen/interviewbko/>
7. Mediernes dækning af Mellemøsten og Nordafrika kan undersøges ved at søge på [InfoMedia](#). Find de avisartikler, der nævner enten Maghreb eller Nordafrika og udarbejd en liste over, hvilke temaer, de fundne artikler handler om. Sammenlign de fundne artikler med hhv. nyhedskriterierne og jeres egne kriterier for, hvilke 'historier', der burde dækkes i regionen.

### **Diskussions og scenarieopgaver om tortur**

1. Diskutér om der findes tilfælde, hvor tortur kan være en nødvendig handling. Formulér evt. et konkret scenarium, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt tortur er nødvendigt, og vurder derefter torturens anvendelighed i forhold til de mål, der ønskes opnået. (vær evt. meget konkret og angiv, hvilke former for tortur, der evt. kunne anvendes. Hent inspiration på <http://www.menneskeret.dk/tema/tortur/fakta/>)
2. Diskutér hvorfor bl.a. FN mener, at forbudet mod tortur må være absolut.
3. Diskutér om det er korrekt, at menneskerettighederne er universelle.
4. Diskutér hvorfor filmen hedder "Twilight".
5. Diskutér hvordan det påvirker oplevelsen af personerne i filmen, at der bag rækken af interviews foregår en anden historie (chaufføren skal nå frem til sin syge mor).

## Tema 2: Borgerkrig og forsoning i Algeriet

I 2005 vedtog befolkningen i Algeriet en Amnestilov, som har til formål at lukke et tragisk kapitel i Algeriets historie og få befolkningen til at kigge fremad. Men spørgsmålet er, om borgerkrigens ofre kan leve uden sandhed og retfærdighed. I tre lyd-diasshows møder man en række algeriere, der har haft borgerkrigen helt tæt inde på livet og som stadig er præget af de overgreb, der blev begået både af staten og af de islamistiske militser.

Spørgsmål til de tre diasshows, teksterne på [Algeriet-siden](#) samt teksten '[Syv skarpe om menneskerettigheder i den arabiske verden](#)'.

### Tjek på materialerne om borgerkrig og forsoning i Algeriet

1. Hvor ligger Algeriet?
2. Hvordan forsvandt Amine?
3. Hvad gjorde Nasser og Madame Yours et halvt år efter at Amine var forsvundet?
4. Hvad er formålet med organisationen SOS Disparus?
5. Hvilke metoder og midler anvender organisationen?
6. Hvilke betingelser skal der være opfyldt før man taler om, at en person er 'forsvundet'?
7. Hvem stod for kidnapningerne? Hvad var målene med kidnapningerne?
8. Hvilken forskel gør det, om en 'forsvunden' er blevet kidnappet af en islamisk milit eller regeringshæren?
9. Hvor ligger Ben Talha?
10. Hvad kalder Nabil de mennesker der dræbte hans familie?
11. Hvad har man gjort i byen for at hele sårene fra massakren?
12. Hvem har været aktiv i rehabiliteringsprocessen – ifølge [diasshowet](#)?
13. Hvad er en Amnestilov?
14. For 10 år siden var *Karim Merabet* vidne til en hændelse, der har vendt op og ned på hans liv. Hvilken begivenhed er der tale om? Hvor skete den?
15. Hvad betyder det at "gå i maquien"?
16. Hvad er en sekulær familie?
17. Hvorfor var det skæbnesvangert for Karims søskende, at de var opdraget i en sekulær familie?
18. Hvordan søgte præsident Bouteflika i 1999 at styrke bestræbelserne på forsoning mellem de forskellige grupper i Algeriet?
19. Vil Karim kunne forsones sig med de personer, der kidnappede hans brødre?

## Undersøgelsesopgaver om borgerkrig og forsoning i Algeriet

1. Baggrund: I Algeriet blev der i 1990 og 1991 for første gang afholdt demokratiske valg. Begge gange vandt Den Islamiske Frelserfront (FIS), men i 1992 indsatte hæren en militærregering og stoppede demokratiseringsprocessen. Siden da har Algeriet været skueplads for en yderst blodig borgerkrig mellem regeringen og fundamentalistiske muslimer. 1999 valgtes Abdelaziz Bouteflika til landets nye præsident; han har gennem amnestilove tilsyneladende haft held til at sætte en stopper for de værste stridigheder. Opgave: Undersøg årsagerne til at FIS ikke dannede regering. [Læs om borgerkrigen](#)
2. Undersøg baggrunden for massakren i Ben Talha. Hvordan kan vi forklare, at massakren skete?
3. Hvem var terroristerne? Hvad stod de for? [Læs om terrorisme i Algeriet](#).
4. Undersøg hvad EMHRN står for og find ud af, hvad organisationen arbejder med. Anvend f.eks. [siden om menneskerettigheder](#) på maghreb.dk
5. Sammenlign forskellige definitioner af terrorisme, og vurder om militsen, der angreb Ben Talha bør kaldes terrorister.
6. Undersøg hvordan det står til med menneskerettighederne i Maghreb. Anvend f.eks. teksten '[Syv skarpe om menneskerettigheder i den arabiske verden](#)'.
7. Indenfor studiet af international politik findes en række teoretiske retninger. Undersøg hvilket syn på menneskerettighederne der dominerer indenfor de forskellige teoretiske retninger. Anvend f.eks. grundbogen 'Menneskerettigheder' af Morten Hansen Thorndal og Gertrud Lindberg Tefre side 78ff (Se litteraturlisten)
8. Definér begrebet 'forsoning' Anvend f.eks. artiklen '[Efterspillet: Udsoning og fred](#)'.

## Aktivitetsforslag og praktiske øvelser om borgerkrig og forsoning i Algeriet

1. I Algeriet fandtes der under borgerkrigen to typer terrorisme. Hvilke? Sammenlign de to typer med definitionerne på terrorisme i [FaktaLink om terrorisme](#).
2. Lad eleverne i grupper på fire personer arbejde med problematikkerne om hævn og selvtægt. Metodeforslag: Fremstil en række kort med tekster, der beskriver forskellige konflikter, der kunne føre til hævn. I grupper på fire personer trækker eleverne efter tur kortene et efter et. Når et kort er trukket skal læseren overbevise sine tilhørere om hvilke handlinger, han ville gøre i situationen. Tilhørerne skal undervejs i argumentationen notere, hvorvidt de mener personen lyver eller taler sandt. Til denne leg kan der laves et pointsystem eller grupperne kan diskutere,

idealer overfor realiteter i forhold til hævn og selvtægt. Som afslutning kan Karims afsluttende kommentar fra 'Dødens trekant' inddrages.

### **Diskussions og scenarieopgaver om borgerkrig og forsoning i Algeriet**

1. Diskutér konsekvenserne af at anvende hhv. Sandheds- og forsoningskommissioner og Retsprocesser. Diskussionen kan underbygges ved at inddrage artiklerne '[Fred og forsoning](#)' og '[Efterspillet: Udsoning og fred](#)'.
2. Vurdér alternativer til Bouteflikas amnestilove. Hvad kunne regeringen i Algeriet ellers have gjort for at komme videre efter borgerkrigen?
3. Diskutér om hævn og selvtægt nogensinde kan accepteres eller undskyldes.

### **Tema 3: Ytringsfrihed i Tunesien**

I artikel 19 i Verdenserklæringen om menneskerettigheder står der: *'Enhver har ret til menings- og ytringsfrihed; denne ret omfatter frihed til at hævde sin opfattelse uden indblanding og til at søge, modtage og meddele oplysning og tanke ved et hvilket som helst meddelelsesmiddel og uanset landegrænser.'*

I Tunesien ser virkeligheden noget anderledes ud: Konstant overvågning, fysisk og psykisk chikane og blokering af internetsider er hverdagen for landets menneskeretsforkæmpere. I behandlingen af ytringsfriheden møder vi bl.a. juristen Radhia Nasraoui der er advokat og fortaler for menneskerettigheder i Tunesien og journalisten Sihem Bensedrine, der har taget kampen op med regimet.

De tre tekster; 'Et årti med repressioner', 'En vigtig partner for EU' og 'Ytringsfrihed under pres' danner, sammen med dias-showet 'Ben Alis sorte får' grundlag for en tematisk behandling af problemerne med ytringsfriheden i Tunesien.

Spørgsmål og opgaver til dias-showet 'Ben Alis sorte får' og de tre tekster om forholdene omkring ytringsfriheden i Tunesien.

### **Tjek på materialerne om ytringsfrihed**

1. Hvor ligger Tunesien? Hvilke lande grænser landet op til?
2. Hvilket europæisk land har specielt stærke bånd til Tunesien? Hvorfor?
3. Hvem er Sihem Bensedrine? Hvad er hendes historie?
4. Hvilke eksempler på krænkelse af ytringsfriheden nævnes i dias-showet 'Ben Alis sorte får'?

5. Hvad var temaet for FN's Verdenstopmøde, som blev afholdt i Tunis i 2005?
6. Hvordan reagerede de tunesiske medier på kravet om, at "det burde være en selvfølge i Tunesien, at alle er berettiget til at udtrykke sig fuldstændigt frit"?
7. Nævn mindst fire eksempler på, hvordan styret i Tunesien søger at forhindre kritik af krænkelserne af ytringsfriheden?
8. Hvordan kan man påstå, at friheden til at udgive, distribuere og sælge bøger og aviser ikke er reel i Tunesien, når der hver dag sælges omkring 200 forskellige aviser i landet?
9. Hvornår kan de tunesiske myndigheder forbyde udgivelsen af en publikation?
10. Hvordan forsøger de tunesiske myndigheder at opnå kontrol med borgernes anvendelse af Internettet?
11. Hvornår fik Tunesien sin første private radio- og tv kanal?
12. Hvad står forkortelsen ATI for? Hvad laver denne organisation?
13. Hvor stor en andel af de tunesiske hjem har adgang til satellitkanaler?
14. Hvad betyder det for regimets fastholdelse af censuren, at mange tunesiske hjem har adgang til satellitkanaler?
15. Hvad betyder begrebet 'Civilsamfund'?
16. Begrebet 'medicinsk kup' bliver brugt om en væsentlig hændelse i Tunesiens nyere historie. Hvilken?
17. I Tunesien er det islamistiske parti An-Nahda forbudt. Hvad betyder An-Nahda? Hvorfor er partiet forbudt?
18. Der findes enkelte NGO'er som arbejder for at styrke ytringsfriheden i Tunesien. I materialerne nævnes eksempler på sådanne NGO'er. Hvilke? Hvilke forhold arbejder de under, og hvem støtter dem?
19. Er Tunesien et demokrati?
20. Hvad er en associeringsaftale? Hvem har Tunesien indgået en associeringsaftale med?
21. Ifølge aftalerne med EU skal Tunesien respektere menneskerettighederne – herunder ytringsfriheden. Hvordan søger EU at påvirke Tunesien? Er det en virksomhedsfuld og konsekvent politik?
22. Hvorfor søger EU at fastholde og styrke forbindelserne til regimet i Tunesien?

## **Undersøgelsesopgaver om ytringsfrihed**

1. Undersøg hvad der menes med formuleringen: ”kravet om respekt for menneskerettighederne kan ikke ses isoleret fra EU's andre interesser i regionen” i teksten '[En vigtig partner for EU](#)'
2. Undersøg menneskerettighedssituationen i Tunesien i dag. Hvilke typer af krænkelse sker der? I hvilket omfang sker de? Anvend f.eks. teksterne på [maghreb.dk](#), [Amnesty Internationals danske side](#) og [www.opendemocracy.net](#) (søg fx på 'Ben Ali')
3. Kortlæg udviklingen i antallet af journalister, der er blevet dræbt i de seneste år. Overvej desuden, hvorfor journalisternes arbejde er blevet vanskeligere.
4. Undersøg hvilke konventioner om menneskerettigheder Danmark har tilsluttet sig. Hvad står der i disse konventioner om retten til at ytre sig? Anvend f.eks. [Udenrigsministeriet](#) og [UNHCR](#).
5. Undersøg hvorfor EU ikke åbent og konsekvent kritiserer de brud på menneskerettighederne, der sker i Tunesien.
6. Undersøg: Hvad er 'Barcelona-processen'?
7. Der findes i øjeblikket (november 2006) 458 sider om ytringsfrihed og krænkelse af den ret på Danmarks Radios hjemmeside. Undersøg hvilke emner, der behandles og opstil en systematisk liste over, hvilke former for krænkelse af ytringsfriheden, der finder vej til de danske medier. Anvend evt. [DR om ytringsfrihed](#).
8. Den 26. november 2005 blev det på Danmarks Radio sendt et program med overskriften [Uofficielt FN-topmøde om IT endte i kaos](#). Undersøg hvad det er for et FN-topmøde der tales om, og forklar den kritik af mødets forløb, der fremsættes i udsendelsen.
9. Lyt til [interviewet med Tomas Køningsfeldt](#), som er med i Digital Rights. Hvad kæmper denne organisation for? Hvordan arbejder organisationen? Hvordan mener Thoman Køningsfeldt Internettet påvirker mulighederne for at udbrede ytringsfriheden?

### **Aktivitetforslag og praktiske øvelser**

1. Test din [viden om ytringsfrihed](#).
2. Det er oplagt at diskutere ytringsfrihed og grænserne for debatten med repræsentanter for de politiske partier, men man kan også forsøge at få kontakt til jurister, der har arbejdet med ytringsfrihedens grænser i praksis i en dansk kontekst. En kort liste over nogle retssager om krænkelse af ytringsfriheden findes på [menneskeret.dk](#).
3. Muhammed-tegningerne har ført til en intens debat i Danmark om ytringsfrihed. Undersøg på den baggrund ytringsfrihedens betingelser igennem tiden. Anvend materialerne på [maghreb.dk](#) samt radioudsendelsen '[Ytringsfriheden gennem tiderne](#)'.

4. Forbered en retssag, hvor argumenterne for hhv. imod anvendelsen af censur bliver tydeliggjort. Det er væsentligt at argumenterne underbygges og dokumenteres. Anvend f.eks. aktuelle artikler fra [skoda.emu.dk](http://skoda.emu.dk).
5. Mediernes dækning af Mellemøsten og Nordafrika kan undersøges ved at søge på [InfoMedia](http://InfoMedia). Find de avisartikler, der nævner enten Maghreb eller Nordafrika og udarbejd en liste over, hvilke temaer, de fundne artikler handler om. Sammenlign de fundne artikler med hhv. nyhedskriterierne og jeres egne kriterier for, hvilke 'historier', der burde dækkes i regionen.
6. Planlæg en kampagne: Tag kontakt til personer, der har erfaring med kampagner og græsrodsarbejde. Find ud af hvilke midler, der kan anvendes, og hvilke ressourcer og kontakter I har til jeres rådighed. Udform endelig en drejebog for en kampagne for øget ytringsfrihed. Overvej som minimum hvilke organisationer, der bør være interesserede i at blive inddraget. Se evt. [menneskeret.dk](http://menneskeret.dk)'s liste over organisationer, der arbejder med disse spørgsmål.
7. Find websiderne [e-democracy.org](http://e-democracy.org) og [opendemocracy.net](http://opendemocracy.net) og skriv en anmeldelse af siderne. Hvilke debatter føres på siderne? Diskutér om der kunne etableres en dansksproget side lig disse sider.

### **Diskussions og scenarieopgaver om ytringsfrihed**

1. Diskutér det acceptable i, at partier i Tunesien ikke må basere sig på religion. Formulér evt. et konkret scenarium, hvor der kan være tvivl om, hvorvidt et forbud mod religiøse partier er acceptabelt.
2. Diskutér hvilke økonomiske og sikkerhedsmæssige følger det ville kunne få for Europa, hvis Tunesien blev destabiliseret.
3. Diskutér hvilken politik hhv. EU og Danmark burde føre overfor regimer, der ikke overholder menneskerettighederne. Overvej fx om der er forskel på de politikker, der bør føres overfor stater som Rusland og fx Tunesien.
4. Diskutér om det er korrekt, at menneskerettighederne er universelle.
5. Diskutér hvorfor diasshowet hedder "Ben Alis sorte får".
6. I Danmark findes der også grænser for ytringsfriheden. Undersøg hvilke grænser der findes, og diskutér sagen hvor en underviser fra Carsten Niebuhr-instituttet ved Københavns Universitet blev overfaldet. Anvend fx [reportagen fra en konference om ytringsfrihed](#), der blev afholdt på Københavns Universitet i 2005.

## **Eksempel på undervisningsbeskrivelse**

**Titel:** Menneskerettigheder; tortur, forsoning og demokrati (Cases: Danmark, EU og Maghreb)

**Omfang:** 10-15 lektioner af 100 minutter

Kan eksempelvis inkludere almen studieforbereelse (AT)

### **Indhold:**

Forløbet indeholdt introduktioner til begreberne demokrati og menneskerettigheder.

Forudsætningerne for demokrati blev behandlet og eleverne undersøgte medstuderendes holdninger til demokrati og menneskerettighederne. De tre kerne-faglige elementer (metodebevidsthed, viden om menneskerettigheder i Danmark, EU og FN) blev gjort konkrete via en sammenstilling med kampene for menneskerettigheder i de tre nordafrikanske lande Marokko, Algeriet og Tunesien.

### **Fokuspunkter:**

- undersøge normer og værdier angående menneskerettighederne - det metodiske var i centrum.
- formulere samfundsfaglige spørgsmål, opsøge informationskanaler og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge
- skelne mellem forskellige typer argumenter og udsagn, herunder beskrivelse og vurdering
- formulere viden om faglige sammenhænge ved anvendelse af fagets terminologi
- på et fagligt grundlag argumentere for egne synspunkter og indgå i dialog derom

### **Arbejdsformer**

- Klasseundervisning
- Div. virtuelle arbejdsformer bl.a. med hjemmeside [www.maghreb.dk](http://www.maghreb.dk)
- Projektarbejdsform
- Anvendelse af fagprogrammer
- Skriftlig rapport på baggrund af egen undersøgelse af holdninger til menneskerettighederne (metodisk/eksperimentelt arbejde)